

TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 21/2005 vp

**Valtioneuvoston selvitys komission esityksistä
koskien alueellisia valtiontukia ja rakenne-
rahastojen käyttöä investointien osarahoituk-
sena — Suomen kanta**

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 28 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt jatkokirjelmän 3. KTM 22.9.2005 asiassa E 58/2004 vp selvitys komission esityksistä koskien alueellisia valtiontukia ja rakenne-rahastojen käyttöä investointien osarahoitukse-
na — Suomen kanta talousvaliokunnalle mah-
dollisia toimenpiteitä varten.

- ylitarkastaja Kari Virtanen, kauppa- ja teol-
lisuusministeriö
- neuvotteleva virkamies Jussi Ylilahti, sisä-
asiainministeriö
- johtaja Keijo Sahrman, Suomen Kuntaliitto.

Viitetiedot

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lau-
sunnot TaVL 4/2005 vp ja TaVL 25/2004 vp.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Komissio julkaisi heinäkuussa 2005 kolmannen luonnoksen alueellisia valtiontukia koskeviksi suuntaviivoiksi vuosille 2007—2013. Valtio-
neuvosto on tämän vuoksi täsmentänyt joulu-
kuussa 2004 julkaistun keskusteluasiakirjan pe-
rusteella muodostamaansa kantaa.

Valtioneuvoston 22.9.2005 päivätty jatkokir-
jelmä sisältää yksityiskohtaisen kuvauksen ko-
mission tiedonantoluonnoksesta.

Valtioneuvoston kanta

1. Harvan asutuksen 87.3.c-alue / tukikelpoi- suuden määrittelykriteerit

Valtioneuvosto on pääosin tyytyväinen komis-
sion esitykseen aluetukikelpoisten alueiden
määrittelystä. Komission esitys antaa jäsenmail-
le riittävästi harkintavaltaa aluetukikelpoisten
alueiden valinnassa.

Valtioneuvosto katsoo kuitenkin edelleen,
että harvan asutuksen (väestötiheys < 12,5
as/km²) määrittelytasona tulisi olla joko NUTS

II tai NUTS III -taso siten, että jäsenvaltio voisi päättää, kumpaa tasoa sovelletaan. Väestötiheys tulisi laskea suhteessa alueiden kokonaispinta-alaan, ei maapinta-alaan.

Jotta paikalliset erityisolosuhteet tukialueiden määrittelyssä voitaisiin ottaa paremmin huomioon, valtioneuvosto esittää, että kohdan 27 soveltamiskriteeriä eli 20 000 asukkaan vähimmäispeittoa pienennetään esimerkiksi 15 000 asukkaaseen.

2. Toimintatuet

Valtioneuvosto kannattaa komission esitystä toimintatuiksi.

3. Korotettu investointituen tuki-intensiteetti vähiten asutuilla alueilla

Valtioneuvosto uudistaa Suomen aiemman kannan, jonka mukaisesti vähiten asutuilla alueilla tulisi olla mahdollista myöntää myös investointitukea korotetulla tukitasolla (esim. 10 %-ylikön bonus) suhteessa harvaanasutun c-alueen yleiseen tukitasoon.

4. Muita Suomen yksityiskohtaisia linjauksia aluetukisuuntaviivojen uudistamisesta

Valtioneuvosto kannattaa komission esitystä uudesta tukimuodosta käynnistysvaiheen pienyrityksille. Esityksessä on erityisesti merkillepantavaa se, että ensimmäistä kertaa otettaisiin käyttöön pelkän tuki-intensiteetin lisäksi myös euromääräinen tukikatko yritystasolla.

Komission esityksessä hyväksyttävien kustannusten kirjo on hyvin laaja ulottuen myös toimintatuen tyyppeihin kustannuksiin. Esitetty melko alhainen tuki-intensiteetti vähentäisi riskejä kilpailunvääristymistä.

Valtioneuvosto katsoo lisäksi, että tukea tulisi voida myöntää myös tukikelpoisten alueiden ulkopuolella. Tällöin olisi loogista, että sekä tuki-intensiteetti että tuen enimmäismäärä olisi tukialueilla jonkin verran muita alueita korkeampi.

Valtioneuvosto uudistaa Suomen aiemman kannan, jonka mukaisesti suuryrityksille kohdistettava investointituki tulisi rajata esimerkiksi 30 %:iin aluetuen kokonaismäärästä jäsenvaltiotasolla. Esitys on linjassa Tukholman ja Barcelonan neuvoston tavoitteiden kanssa eniten kilpailua vääristävien tukien määrän vähentämiseksi. Valtioneuvosto kannattaa myös sitä, että "monialaiset puitteet suurista investointihankkeista" sisällytetään tulevaan aluetuen suuntaviivasääntöön. Sääntöä voitaisiin jopa tiukentaa siten, että investointituella asetettaisiin hankekohtainen euromääräinen maksimimäärä.

Samoin valtioneuvosto esittää edelleen, että nykyisille 87.3.a-alueen mukaisille tuleville c-alueille olisi nyky säännön mukainen toimintatuki voimassa viiden vuoden siirtymäkauden ajan. Toimintatuki olisi perusteltu siirtymäkauden järjestely alueen sopeutuessa uuteen tilanteeseen.

Valtioneuvosto tukee aluetuen ryhmäpoikkeussäännön käyttöönottamista. Komission esitys on perusteltu hallinnollisten menettelyjen keventämiseksi tilanteissa, joissa kilpailun vääristymän uhka on vähäinen. Esimerkiksi kuljetustoiminnan kuljetustuki vähän kilpailua vääristävänä tukimuotona tulisi sisällyttää ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan. Valtioneuvosto uudistaa kuitenkin Suomen kannan siitä, että komission esitys tilapäistuesta (4. kategoria) jäisi ryhmäpoikkeuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Samoin bruttointensiteetin käyttö nykyisen netto-käsitteen sijaan on perusteltua.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Kuten valtioneuvostokin talousvaliokunta katsoo, että komission esitys on kehittynyt oikeaan

suuntaan. Toimintatukea koskevat kansalliset tavoitteemme täyttyvät täysimääräisesti ja kokonaisväestöpeittoakin koskevat tavoitteet suurim-

malta osin. Valiokunta pitää myös komission uutta ehdotusta aloittaville innovatiivisille pien-yrityksille suunnattavasta tuesta kannatettavana, Lissabonin strategian mukaisena uudistuksena.

Komission uusinkaan suuntaviivaluonnos ei kuitenkaan täytä kaikkia kansallisia tavoitteitamme. Valiokunta pitääkin valtioneuvoston kantaa uudistaa aiemmat Suomen linjaukset täyttymättä jääneiltä osin oikeana. Kansallista harkintavaltaa tulee edelleen korostaa, jotta Suomen erityisolosuhteet voidaan huomioida. Kuten aiemmissakin lausunnoissaan (TaVL 25/2004 vp ja TaVL 4/2005 vp) valiokunta haluaa erityisesti painottaa aluetukien mahdollisia

rajat ylittäviä kilpailupoliittisia vaikutuksia. Suuryritysten tuki-intensiteetin huomattavat vaihtelut EU:n uusien ja vanhojen jäsenmaiden välillä saattavat merkittävästi vaikuttaa yritysten tuleviin investointipäätöksiin ja sijoittumiseen. Tuki tulisi vielä nykyistä selkeämmin kohdistaa pk-yrityksille myös uusissa jäsenmaissa laskemalla suuryritysten tuki-intensiteettiä.

Lausunto

Lausuntonaan talousvaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jouko Skinnari /sd
vpj. Jari Leppä /kesk
jäs. Arto Bryggare /sd
Sari Essayah /kd
Klaus Hellberg /sd
Reijo Kallio /sd
Esko Kiviranta /kesk
Martti Korhonen /vas

Seppo Lahtela /kesk
Jere Lahti /kok
Klaus Pentti /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Martin Saarikangas /kok
Sari Sarkomaa /kok
Juhani Sjöblom /kok
Oras Tynkkynen /vihr.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.